

Geografia humana

Joan Romero (coord.)

Ariel. Barcelona, 2007

Pilar Benejam | pilar.benejam@uab.cat

Catedràtica de Didàctica de les Ciències Socials de la UAB

Geografia Humana és un text universitari però està pensat com a possible lectura per a totes les persones que vulguin entendre el món en què viuen. És un llibre que exposa, explica i qüestiona les di-

ficultats creixents del sistema capitalista en un món globalitzat, per garantir una major seguretat, equitat i sostenibilitat, alhora que ens facilita la comprensió i la interpretació dels problemes actuals.

Com no pot ser d'altra manera, el problema de la globalització, per la seva complexitat, demana un tractament integrat i interdisciplinari amb visions participades d'altres ciències socials. Per això l'obra consta de nou capítols escrits per diferents autors, entre els quals figuren geògrafs, economistes i sociòlegs. Cada capítol es presenta en format d'assaig de manera que, llegits per separat tenen entitat pròpia, però considerats en el seu conjunt donen una visió coherent dels efectes de la globalització sobre les persones i sobre els territoris.

Els autors, en el marc d'una concepció social i crítica, estudien les conseqüències polítiques, econòmiques, socials, culturals, territorials i mediambientals que es deriven del capitalisme global i d'un món unipolar. Al llarg de l'obra es parla del benestar material que ha creat la glo-

balització però també dels resultats negatius que comporta per una bona part de la humanitat, per a les generacions futures i per a la naturalesa i pronostica que aquesta globalització s'encamina cap al desastre, víctima de la seva irresponsabilitat, de manera que provoca una llarga sèrie de crisis:

Una crisi social perquè mai el món havia estat tan desigual. Els nivells de concentració de la riquesa han arribat a proporcions obscenes, en un sistema capaç de mantenir 800 milions de persones en situació de pobresa extrema. Aquesta desigualtat no afecta únicament la divisió tradicional entre països rics i pobres, perquè la pobresa i l'exclusió creixen dintre dels mateixos països que formen el reduït club dels més rics del món. Avui el món s'ordena en dues categories: els guanyadors i els perdedors de la globalització, i cal conèixer els processos i les polítiques que han propiciat aquesta crisi i les perspectives de desplaçaments massius i incontenibles de persones com a resultat d'aquesta desigualtat.

Una crisi ecològica causada bàsicament pel creixement econòmic desordenat de signe depredador, que provoca la sobreexplotació dels recursos i un model de creixement insostenible. Els autors també parlen de les dramàtiques conseqüències ambientals que ocasiona la pobresa. Crisi dels estats perquè la globalització de les transaccions financeres especulatives no permeten que

És un llibre que exposa, explica i qüestiona les dificultats creixents del sistema capitalista, en un món globalitzat, per garantir una major seguretat, equitat i sostenibilitat

siguin regulades democràticament. El llibre explica com la globalització econòmica ha creat un model de societat que no està assegurada perquè els perills són inquantificables, incontrolables, indeterminables i inatribuïbles. Els estats han perdut autonomia mentre les empreses multinacionals han ampliat la seva capacitat de maniobra.

Crisi de l'Estat del benestar, ja que el liberalisme imposa les regles del lliure mercat i debilita els drets bàsics de la ciutadania, tals com l'educació, la sanitat, les pensions o la cobertura contra l'atur, en benefici de l'empresa privada i de les seves conveniències. El liberalisme insisteix en la revisió del sistema de pensions, en el sistema de contractació laboral, en la rebaixa dels impostos, en la privatització dels serveis i presenta la competitivitat a nivell global com a únic principi.

Crisi cultural a causa de la creixent comercialització de la cultura, el domini dels mitjans de comunicació de masses que permeten influir poderosament en l'opinió i en els valors, i la uniformització de la manera de viure i de morir. Paral·lelament, aquests esforços d'alienació i uniformització s'han vist contestats per la voluntat de ser i per l'afirmació de sentiments d'identitat sobre bases lingüístiques, culturals, religioses, històriques i en defensa de la diversitat.

Crisi del sistema democràtic davant de les forces que anteposen la seguretat de l'Estat a la llibertat i als drets

de les persones. Un segon perill de la democràcia és la indiferència política i la no participació en els processos de decisió, indiferència afavorida per aquells que volen una societat fàcil de manejar.

Aquests i altres temes es tracten àmpliament al llarg d'aquesta publicació al temps que els autors avancen idees respecte els possibles camins a seguir, sempre oberts al dubte i a l'argumentació, però basats en tres grans conviccions: reivindiquen la rehabilitació del poder polític com a instrument de governabilitat democràtica, la necessitat de crear o de reformar institucions globals que siguin democràtiques per gestionar problemes polítics globals, i en tercer lloc, pensen que democràcia i desenvolupament són elements essencials que han d'anar necessàriament units. Formulats com es vulgui, la llibertat, la igualtat i la fraternitat segueixen tenint, pels autors d'aquest llibre, validesa universal. |

